

Nr 60.

Ankom till riksdagens kansli den 23 mars 1935 kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående fortsatt statlig exportkreditgaranti.

(4:e avd.)

I en till riksdagen avlåten, den 8 mars 1935 dagtecknad proposition, nr 169, har Kungl. Maj:t, under hänvisning till propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att svenska staten må, i huvudsaklig överensstämmelse med nu gällande bestämmelser, under tiden till och med utgången av budgetåret 1935/1936 till belopp av högst 35 miljoner kronor — däri inberäknade de belopp, vartill garantier beviljats eller må komma att före utgången av nu löpande budgetår beviljas — iklädas betalningsansvar för till utlandet levererade inhemska alster av industri, jordbruk och fiske.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

När exportkreditgarantisystemet år 1933 infördes i vårt land, motiverades detta närmast av det brydsamma tidsläget och av behovet att i nämnda läge från statens sida åtgärder vidtoges till stödjande av vår export. Särskilt framhölls därvid att snart sagt alla med Sverige konkurrerande länder i Europa infört ett sådant system i syfte att underlätta avsättningen på utlandet. Ehuru såsom exportkreditnämnden framhållit exportindustriens allmänna ställning under det senaste året otvivelaktigt undergått en väsentlig förbättring, förefinnas dock fortfarande på skilda områden stora vanskligheter för vår export, särskilt på grund av de i åtskilliga länder ännu gällande valutarestriktionerna. Då härtill kommer, att exportbefrämjande anordningar av nu ifrågavarande slag alltjämt vidmakthållas i med Sverige konkurrerande länder samt ett upphävande av den statliga exportkreditgarantiverksamheten i vårt land därför säkerligen skulle medföra betydande svårigheter för vissa delar av den svenska exporten, anser jag mig böra, i likhet med dem som yttrat sig i ärendet, tillstyrka, att riksdagens bemyndigande utverkas till denna stödverksamhets fortsatta bedrivande jämväl efter innevarande budgetårs utgång. Ett dylikt förnyat bemyndigande torde dock böra inskränkas till att omfatta nästkommande budgetår. På de av exportkreditnämnden anförda skälen förordar jag, att maximum för den sammanlagda kreditgarantisumman, däri inräknat de belopp, vartill garantier beviljats eller kunna komma att före utgången av nu löpande budgetår beviljas, bestämmas till nu gällande belopp av 35 miljoner kronor.

Vidkommande härefter frågan, huruvida ändringar i gällande författningsföreskrifter erfordras, får jag till en början erinra om det av exportkreditnämnden upptagna spörsmålet om tolkning av författningsbestämmelserna i

visst fall, då utländsk stat är köpare. Nämnda spörsmål har, såsom förut omnämnts, i anledning av enskild framställning varit föremål för Kungl. Maj:ts prövning, varvid Kungl. Maj:t funnit hinder icke möta för exportkreditnämnden att, då utländsk stat eller statsmyndighet är köpare av varor eller beställare av entreprenadarbete, medgiva exportkreditgaranti, vilken beträffande klar och förfallen fordran avser betalningsvägran jämväl i fall, då insolvens icke kan anses föreligga.

Vad vidare angår den av exportkreditnämnden berörda frågan, huruvida i fall av successiva leveranser garantin måste räknas å den för affärstransaktionen lämnade krediten i dess helhet, eller om garantin skall kunna uppdelas på de för de särskilda leveranserna lämnade krediterna, finner jag, i likhet med exportkreditnämnden, gällande författningsbestämmelsers avfattning icke hindra garantigivning i enlighet med det senare mera vidsträckt alternativet. Jag förutsätter dock, att nämnda tillämpning av bestämmelserna begagnas med varsamhet.

Beträffande slutligen det av Sveriges allmänna exportförening framförda, av kommerskollegium biträdade önskemålet, att vid beviljande av exportkreditgaranti måtte tillses, att de kreditgaranterade varupartierna i möjligaste mån fraktas på svenska fartyg och försäkras i svenska assurancesföretag, finner jag samma önskemål värt beaktande och därför böra tillgodoses i den utsträckning, sådant med hänsyn till ifrågavarande exportintressen anses kunna ske. I likhet med kollegium anser jag dock nämnda spörsmål icke påkalla någon ändring i gällande författningsbestämmelser.

Då sålunda de av exportkreditnämnden och Sveriges allmänna exportförening framförda önskemålen i avseende å tillämpningen av garantisystemet torde kunna tillgodoses inom ramen för nuvarande författningsbestämmelser samt behov av ändrade bestämmelser ej heller i övrigt gjort sig gällande, synes de nuvarande bestämmelserna böra förlänas förlängd giltighet i huvudsakligen oförändrat skick.

Utskottet.

Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att svenska staten må, i huvudsaklig överensstämmelse med nu gällande bestämmelser, under tiden till och med utgången av budgetåret 1935/1936 till belopp av högst 35 miljoner kronor — däri inberäknade de belopp, vartill garantier beviljats eller må komma att före utgången av nu löpande budgetår beviljas — iklädas betalningsansvar för till utlandet levererade inhemska alster av industri, jordbruk och fiske.

Stockholm den 22 mars 1935.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Närvarande: Se under utlåtandet nr 58.